

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Conversatione Apostolica - A Curatoribus Animarum piè & fructuosè instituenda ; Complectens varios & solidos modos juvandi & consolandi diversorum Statuum Personas afflictas, praecipuè aegras & captivas ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

§. 8. Quomodo occupare debeat ægrotos Operarius.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49274](#)

ut oportet, novit accipere. Vide ergo, ne corporis agitudo ad animam transeat, quod fieret, si ex ea occasionem propria voluntatis faciendo; aut impatientia occasionem sumeres.

XIII. Si dolent, se in communitate vivere non posse, parret illis, quid Christus S. Gertrudi similem querelam proponenti responderit; Num tibi sponsus videtur minus delegari in sponsa, quando familiari ejus conversatione potitur in domo, quam cum gloriatur ipsam ornatam procedere ad spectaculum vulgi? ex quo intellexit animam, quando à communi conversatione corporalibus molestijs impeditur, tunc quasi in conclave quiescere cum sponso, quia tunc delectamentis priorum sensuum privata soli divinæ relinquitur voluntati. Et inde Dominus in homine tanto magis delectatur, quanto minus invenit, unde vanè possit gloriari.

XIV. Si duri & insipidi cibi videntur ægris, suadeat, ne consilium sequantur adolescenti cuiquam à Christo datum, dum de vili & insipido viatu querenti respondit: omne aspersum iutinge in latus meum, & erit tibi dulce.

§. VII.

Quomodo occupare debeat ægrotos Operarius.

Quartuor sunt præcipue occupationes, quibus ægroti, quantum infirmitas eorum permittit, occupari, atque ab otio defendi possunt, scilicet pia cogitatio, devota oratio, consolatoria lectio, amica colloquio; nam labor aliquis corporalis, quem raro morbi constitutio permittit, vix inter occupationes infirmorum numerari meretur, quamquam & ipse negligi non debeat, si sine gravi molestia aut periculo infirmorum assumi queat.

II. Prima igitur occupatio ægrotorum pia occupatio est; cum enim ex una parte infirmi nec diu vocaliter orare possint, nec lectione longiore fatigari debent, nec amicos habent, quibuscum fructuosè & jucundè collo qui queant; ex altera vero parte animus humanus sine cogitationibus esse non possit, necessariò sequitur, ut infirmi, ipsâ morbi violentiâ impellente ac dictante, tristes ac melancholicas cogitationes, non sine grandi sâpe periculo, ipsorumque dolorum, & morborum incremento concipiant, nisi alijs pijs cogitatio-

gitationibus se fructuosius occupare, ac consolari docere.
 Porro pro ejusmodi pijs cogitationibus variae præscribunt
 materiæ ab Authoribus. 1. Sacratissima Passio Christi, &
 namque S. Paulus ad Hebr. 12. monuit dicens: Recupa-
 eum, qui talē sustinuit à peccatoribꝫ adversus semper
 contradictionem, ut ne fatigemini animis. Gestris deficiunt
 Et verò etiam exemplo suo docuit S. Bernardus 5. 43. in Ca-
 de scipso confessus: Et ego, fratres, ab ineunte etate mihi
 cōversione pro acervo meritorū, (& solatiorum) quamlibet
 esse sciebā, hunc mihi fasciculū colligare, & inter ubera
 collocare curavi, collectū ex omnibus anxietatibus & au-
 gustinis Domini mei. &c. memoriam abundantia fulta
 tis horum eructabo, quoad vixero. Unde aliqui hortanci
 infirmi sibi totam Christi Passionem velut amænissimum ho-
 rum singulis mysteriis velut florentibus areolis distingue-
 ntur, ad quēm à Christo illis Sponsi Cant. c. 5. &
 verbis invitentur: Veni in hortum meum, Soror mea Spouse
 missus myrrham cum aromatisbus; & dilecta mea deponit
 in hortum suum ad areolam aromatum. Ne autem
 brior hæc Passionis cogitatio fastidium patiat, poslunt vari-
 tatis gratiâ diversis modis ejus mysteria percurri, scilicet in
 terdum primaria dunataxat ejusdem mysteria ruminando,
 videlicet, quæ in Rosario doloroso recoluntur, ut sunt ag-
 nia Christi, flagellatio, coronatio, crucis bajulatio, crux
 fixio: alias septem Sanguinis effusiones, in circumcisio-
 horto, flagellatione, coronatione, vestium avulsione, cuius
 fixione, lateris apertione factas: aut cruenta Christi iu-
 ra ex cænaculo in hortum, ex horro ad Annam, ab ho-
 Caipham, à Caipha ad Pilatum, à Pilato ad Herodem, à
 Herode iterum ad Pilatum, ex domo Pilati denique ad mo-
 tem Calvariae: aut septem verba Christi, videlicet Pater
 see illis, quia nesciunt, quid faciunt: Hodie mecum eris
 Paradiso: Ecce Filius tuus, ecce mater tua: Deus, Deus meus
 ut quid dereliquisti me? Sitio: consummatum est: In manu
 tuas comendo sp̄ritum meum: Interdum totam Passionem
 ordine, quo contigit, percurrente. Quæ quidem cogita-
 nes ut practice, recteque concipientur, duo specialiter obser-
 vanda sunt, nempe ut suaviter, & absque violentia fiat hoc
 exercitium. Deinde ut breves & pij affectus compunctione
 dolere.

doloris de peccatis, gratiarum actionis, amoris, fiduciae &c.
eliciantur, ut Ecclesia exemplo docet, dum istam & similes
orationes usurpat: *Adoramus te Christe, & benedicimus
tibi, quia per Sanctam Crucem tuam redemisti mundum.*
Item: *Domine IESV Christe, Fili Dei vivi, pone passio-
nem, crucem, & mortem tuam, inter judicium tuum, &
animam meam nunc & in hora mortis meæ.* 2. SS. ejus-
dem Christi vulnera, de quibus S. Bernardus ait: *Volut Christus
oculos in sua sustollit Vulnera, ut exemplo suo reddat ad
tolerandum fortiores; non enim sentit sua Vulnera miles, qui
Ducus sui Vulnera intuetur.* Et S. Augustinus *Tuta & firma
requies est infirmus in Vulnerib⁹ Salvatoris securus illic habi-
to.* *Cum me pulsat aliquatur pīs cogitatio, recurro ad Vulnera
Christi: cum Diabolus mihi parat insidias, fugio ad S̄iscera
misericordissimi Domini mei, & recedit à me.* In omnibus ad-
versitatibus meis non inventam efficax remedium, quam vul-
nera Christi: in illis dormio securus, & requiesco intrepidus.
Hinc saepè ægroti illā S. Francisci Xav. aspirationem usurpare
deberent, quā dicebat ad Christum: *O IESV Christe, Deus
cordis mei, obsecro te per quinque Vulnera illa, qua tibi
in cruce nostri amor inflixit, famulis tuis subveni, quos pre-
tioso sanguine tuo redemisti.* 3. B. Virgo, quæ ipsamet S.
Brigittæ l. 1. revel. c. 29. revelavit, sc̄e, quamvis sublimis se-
deat in cœlis, audire tamē amicos suos in terra existentes, eos-
que in morte præcipue visitare, ut consolationem & refrige-
rium habeant. Unde infirmi præcipue sibi applicare debe-
rent illud S. Bernardi monitum: *In periculis, in angustiis
(morborum præcipue, & ipsius mortis) in rebus dubijs MARIAM cogita, MARIAM invoca. Non recedat à corde, non
recedat ab ore.* Possunt autem de ea considerari vel dolores
illius potissimum, quorum septem sequentes numerantur, scili-
cet circumcisio Filij, fuga in Ægyptum, amissio Filij, vale-
dictio euntis ad passionem, bajulatio Crucis, crucifixio, depo-
sitione, & hæc interponi suspiria: *Eja Mater fons amo-
ris, me sentire vim doloris fac, ut tecum lugeam. Tui
Nati vulnerati, tam dignati pro me pati pœnas mecum di-*

vide. Fac me verè tecum flere, Crucifixo condolere, donec ego vixero. Iuxta crucem tecum stare, te libenter sociare in planctu desidero. Vel potiores tituli, ob quoniam ab ægris præcipue invocari debet, quales sunt, quod sit Mater Dei, & hominum, refugium peccatorum, Consolatrix afflictorum, Advocata nostra &c. ob quos merito ad ipsam usurpari debeant verba illa Ecclesiæ; Sub tuū præsidio fugimus, S. Dei Genitrix, nostras deprecationes ne despiciāt in necessitatibus nostris, sed à periculis cunctis liberat. Virgo semper gloria & benedicta. 4. Angelici Spiritus præcipue SS. Angeli Custodes Infirorum, de quibus considerandum, quod licet sint creaturæ nobilissimæ, & Aulici Dei, sint tamen etiam administratorii Spiritus missi in ministerio propter eos, qui hæreditatem capiunt salutis; sed & Concessiones hominum, per quos suæ ruinæ scissuras, ut loquitur S. Augustinus, restaurari exspectant, ideoque magna cura & vigilatia studio adsunt nobis, omnibus horis & locis nobis succurrentes, quæ oportet causam meritò infirmi illa S. Bernardi super P. 90. verba sibi applicent: Quid sub tantis custodibꝫ timeamus nec superari, nec seduci, minus autem seducere possunt nos, quia custodiunt nos in omnibus viis nostris. Fideles sunt, prudentes sunt, potentes sunt, quid trepidamus? Tantum sequamur ut adhæreamus ois, & in protectione Dei cœli commoremur. Quies ergo gravissima cernitur urgere tentatio, & tribulacio vehemens imminere, invoca Custodem tuum, Ductorem tuum, Adjutorem tuum in opportunitatibus, in tribulatione, inclanatum, & dic: Domino, salva nos, perimus. aut: Angele Dei qui custos es mei, me tibi commissum pietate superna, in hora mortis horâ illumina, custodi, rege, guberna. Quem in finem narrare potest infirmis, quod P. Georgius Menzies p. 1. l. 1. c. 10. de arte compatiendi scribit S. Gualberto evenisse, quod scilicet eidem agonizanti Angelus in specie Fratris sui adficerit, rogatusque nomen responderit, se Benignum de manu DEI vocari, ad demonstrandam benignitatem, amoremque quo & DEVS missionem & custodiam hominum decrevit, & ipse suscepit. Item quod interdum conspecti sunt locis & locis, in quibus morituri decumbebant, benedicere. Hinc P. Carolus Garnier Presbiter è Societate JESV in odium fidei

À Barbaris interfectus solebat eorum, quos ad mortem disponebat, Custodes Angelos invocare, unde visus est ab ægro stipator lateris ejus Juvenis coruscus, qui ad obediendum Patri Clientem hortaretur. 5. Reliqui Cælites; ad quos tantò major fiducia concipienda, quanto magis experti sunt misericordias nostras, sciuntque, in quibus periculis versemur; unde consideranda eorum multitudo, dignitas, potentia ad quidvis impetrandum, & charitas, quâ clientes suos amplectuntur, sæpèque animæ dicendum: *Noli timere, plures enim pro nobis sunt, quam contra nos.* Sed &c ad ipsos Sanctos Cælites exemplo P. Nicolai Gaudani S. I. apud Mentzium l.c. recurredum ac dicendum: *Trajetus quidem nobis restans terribilis, sed vos, ô Apostoli Domini, Vos, ô Martyrum agmina, Vos Confessorum & Virginum candidatarum turma, poteritis coebris precebus imbecillam animam meam ex mari tam turbulentio in ælestè portu transvehere, poteritis sanè Dei clemètiā.* 6. Cælestia gaudia: in quibus præcipue consideranda multitudo, magnitudo, perennitas, indeque cum admiratione exclamandum: *Quam magna multitudo dulcedinis tuae, Domine, quam abscondisti timentibus te. Ps. 30. aut: Quam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum, concupiscit & deficit anima mea in atria Domini.* In specie verò hæc gaudia sunt, teste Hugone l. 4. de anim. *Vivere vitâ sine fine, sine omni adversitate: sapere, id est, scire omnia, quæ voluerit, præcipue essentiam DEI, ejusdemque consilia & judicia, item causas & origines rerum.* Amare intensissimè DEVIM, Cælites, & seipsum. *Gaudere de DEI, Sanctorum, & sua felicitate. Laudare DEVIM sine fastidio, sine fine.* Tunc nempe verificatur illud Apoc. 21. *Et absterget omnem lacrymam ab oculis eorum, & mors ultra non erit, neq; luctus, neq; clamor, neque dolor erit ultra, quia prima (id est, miseriae vita humanæ) abierunt, & dixit, quis edebat in throno: ecce nova facio omnia.* Verbo: *Merces Sanctorum,* teste S. Bernardo l. de consol, *tam magna est, quod non potest mensurari: tam copiosa, quod non potest finiri: tam pretiosa, quod non potest estimari.* Si ergo Diabolus olim dixit, se libenter omnia inferni tormenta usque ad diem judicij toleraturum, ut vel unico momento DEVIM videre, & frui illa beatitudine posset, eut infirmi suos dolores non patienter ferant, ut DEVIM per totam æternitatem.

tem videant, & fraudantur. 7. Inferni & Purgatorij tomes
2; in quibus consideranda pœna sensus, pœna damni, &
ratio, quæ omnia tanta sunt, teste S. Thoma & alijs, ut mihi
ma pœna superet omnes pœnas & tormenta, quæ ab intellectu
humano excogitari possunt; ut meritò dixerit Thom.
Kemp. l. 1. c. 24. Ibi erit una hora gravior in pena, qua
hic centum anni in amarissima penitentia; uti expertus
xger ille, qui optione data ab Angelo, au pertres horas
purgatorio, an verò per triennium decumbere mallet, electus
purgatorio, mox penitentiâ ductus reduci petiit, & non in
cùm tribus, sed trecentis annis libenter gravissimos moni
torienta tolerare se velle dixit, quam unâ adhuc horas pur
gatorios ignes experiri, uti fusijs Joannes Major in Specie
empl. v. Infirmitas ex. 7. refert. Meritò ergò in consideratione
talium tormentorum recreabitur xger, & nihil faciens
Iores suos dicet cum S. Augustino: Domine, hic ure, hic
modò parcas in æternum. 8. Infirmi & captivi in terris
stantes, circa quos considerari potest, quod & plura, & gra
viora, & diuturniora patiantur, atque adeò sibi iterum
solatio occinendum ab xgro: Potuerunt isti, & istæ, &
non poteris? Oportet te igitur aliorum graviora ad mentem
reducere, ut levius feras tuam minima, inquit rectè Thom.
Kemp. l. 3. c. 19.

III. Secunda Infirmitati occupatio Oratio meritò censem
ut quæ condimentum misericordiarum rectè appellatur, id est
fatiuæ illi comparatur, de qua sacra Pagina 4. Reg.
memorant, quod olus, in quo ob amaritudinem mori
eredebatur, ex insipido sapidissimum efficerit; hinc &
Christus tum in monte Oliveti, tum in cruce per candens
consolari & animare studuit. Porro quænam oratione
Infirmo usurpandæ sint, difficile est determinare, cum esse
corporalibus cibis sumendis diversi sunt appetitus & gusti
ita & in orationibus peragendis, varij sint affectus devi
nis. In genere tamen sequentes tres regulas iterum ob
wandæ putarem, nempe ut consueta atque à legibus pri
sui statutis præscripta exercitia matutinæ oblationis, nocturnæ
discussionis, Missæ auditionis (spirituali saltem præsum
factæ) Canonici pensi, si morbi qualitas patiatur, numerus
omittantur: deinde ut preces, quas Ecclesia vel ipsa in

tualibus præscripsit, vel in aliis libris approbavit, aliis arbitriis præferantur, utpote ab ipso Spiritu Sancto approbatæ, ex quibus proinde meritò major etiam fructus & consolatio sperari potest; & tandem, ut potius breviores frequentius assumantur, quam longiores cum fastidio continentur. In specie verò sequentes servire possunt. 1. Oratio Dominica, Salutatio Angelica, & Symbolum Apostolorum; quæ quia ab ipso Spiritu S. Christo, Ecclesia sunt facta, primum meritò locum sibi vendicant; unde Card. Bellarminus sibi præ aliis has elegit; maximè verò efficaciam singularem habere creduntur, si per secundum & tertium modum orandi recitentur, & variis affectibus intermixtis condiantur. 2. Psalmi Davidici, præcipue Pœnitentiales, aut alij, quos ipsi sibi Infirmi eligere possunt. 3. Officia varia, præsertim parvum B. Virginis, aut de Immaculata Conceptione, aut de Cruce, aut pro defunctis. 4. Litanie variae, præsertim Lauretanæ, de omnibus Sanctis, de Passione Christi, & SS. nomine JESU; imò possunt facilè etiam Litanie pro ægris, pro variis virtutibus amoris, patientiæ, & resignationis fieri, ut suo loco ostenderetur. 5. Rosaria diversa, præsertim B. Virginis 63. salutationibus constans, vel Christi 33. Orationes Dominicæ complectens, vel Psalterium B. V. ex 150. salutationibus & 15. Dominicis Orationibus confectionem; vel SS. Trinitatis, in quo pro tribus primis granis dicitur Litaniarum initium, videlicet Pater de cælis Deus &c. pro majoribus globulis oratio Dominicæ, & Salutatio Angelica, pro minoribus vel Gloria Patri &c. vel Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus DEVS Sabaoth, plena est omnis terra gloria eius, quo Rosariolo à P. Nicolao Serario usurpato Cornelius de Lapide Comm. in Isaiam c. 6. v. 3. dicit, nihil sanctius, nihil DEO dignius, & gratius, nihil homini utilius ab eo orari posse. Vel de SS. nomine JESU, ita ut omnes quidem orationes, prout in corona B. V. recitentur, in quavis tamen decade post salutationem Angelicam unus ex sequentibus versibus immisceatur: Cuius nomen Vocatum est ab Angelo, priusquam in utero conciperetur: Cui DEVS donavit nomen, quod est super omne nomen: In cuius nomine flectitur omne genu cœlum: In enijs nomine flectitur omne genu terrestrium:

In

In cuius nomine flectitur omne genu Inferorum. In
presto nomine nos oportet salvos fieri. Vel pro Defunctis
dicendo ad majores globulos Psalmum De profundis, alii
nores Requiem aeternam dona eis, Domine, & lux perpe-
lueat os. 6. Varij Jubili & Hymni, quales præcipue
Jubilus S. Bernardi, Hymnus Omni die dic MARIÆ
Casimiro compositus, & Hymnus Ad perennis vita-
tem &c. à S. Petro Damiani collectus, Sequentia Dies
dies illa &c. ab Ecclesia usurpari solita. 7. Preces aliæ
DEUM & Cælestes, quibus eorum auxilium & assistentia
ploratur, quales, ne in hoc loco per ejusmodi preces mi-
ria interrumpatur, in calce hujus libelli assignabuntur.
Et præcipue usurpari fructuosè possunt ab ægro jaculans
preces, & ex maxime, quæ vario fidei, spei, charitatis,
patientiæ, contritionis, & resiguationis actus continent,
quibus infra speciali paragrapho agetur; haec enim orationes
præ reliquis aptæ sunt ad finem orationibus præfixum con-
quendum, tum quia hoc ipso, quod breves sint, magna
tentionem non exigunt: tum quia nullam specialem con-
xionem requirunt, atque adeò ab ipso ægro pro libitu
mari possunt.

IV. Tertia occupatio ægrotorum, quæ Lectio spiritualis
non modicum illis solatium afferet, si ritè instituatur; et
enim Lectio talis sit velut Epistola à DEO, aut etiam
Iosis Apostolis, qui ejusmodi libros conscriperunt, missa
ri vix potest, ut non insigne robur & solatium Infirmi acci-
ant, si medium istud ritè usurpaverint, sicut suo exem-
plurimi Sancti cōfirmarunt. Porro ut utiliter lectio haec in-
tuatur, duo specialiter observanda, & duo cavenda sunt. O
servanda sunt materia & modus legendi. Pro materia
ferè libelli, quos suprà pro Captivis assignavi, assumi posse
videlicet Vita & Passio Christi, & Sanctorum, eorum maria
qui per patientiam in morbis vel cruciatibus pulchra
exempla reliquerunt, qualia Voglerus in fonte Consolati
num l. t. c. 5. & alius liber Schola sublimis Infirmorum
scriptus plurima afferunt: item Prodromus, Gymnasium
patientiæ, Heliotropium & Job P. Hieremias Drexelij, Manu
ac Consolatio Pusillanimum R. P. Ludovici Blosij, Apo-
ea R. D. Georgij Pistorij & similes, præcipue tamen Libellus
de int.

de imit. Christi l. 1. c. 23. l. 2. c. 11. & 12. l. 3. c. 6. 18. 19.
 37. 47. 48. 49. 50. 52. 56. 59. Modum vero legendi idem P.
 Drexelius o. 2. prodr. §. 15. sequentibus verbis indicat; le-
 gendum est ægris, sicut comedendum, parum scilicet, & per
 vices de Medicorum suisu. Insuper non glutiendum statim,
 quod editur, sed mandendum, masticandumque prius, ut ci-
 bus bene in ore velut primo in stomacho ante concoquatur;
 ita quod legitur, non oscitanter transiliendum est, sed uni,
 alterius sententiæ immorandum, cum gustu quodam eam
 expendendo & velut digerendo; aliter enim legere pendet
 negligere, aut tardum, nauseamque lectionis in se provocare.
 Cavendum vero est, ne obvia statim etiam in his libris ma-
 teria aut caput arripiatur, sed tale feligatur, quod spectando
 præsentem ægrorum statum ijsdem excitandis aptissimum vi-
 deatur. Præterea ut non diu continetur, sed interdum apte
 colloquio interrumpatur. Quia vero saepe in domibus In-
 firmorum tales libri non habentur, ideo Operarius ipse debe-
 ret tales libros domi habere, quos interdum ægris ad tempus
 commodare posset!

V. Quarta denique occupatio ægrorum fructuosa & con-
 solatoria allocutio est, quæ quidem ut talis sit, sequentia ob-
 servari debent ab Operario. 1. Ut sit *opportuna*, atque adeo
 diligenter attendatur, an non ob vehementiam dolorum fa-
 stidio potius sit Infirmis futura allocutio, quam consolatio-
 ni. 2. Ut sit *solida*, id est, ad instruendam (quam ratione sci-
 licet morbum fructuose sustinere debeant) & consolandos In-
 firmos apposita. 3. Ut sit *discreta*; ipsis etiam Infir-
 mis spatium de suis doloribus, aliisque afflictionibus lo-
 quendi concedens; item interdum ad alios adstantes se con-
 vertens, ut majori cum fructu ad ipsos Infirmos redeat. 4. Ut
 sit *breviss*; si enim de rebus spiritualibus instituatur, & longa
 sit, non modice gravabit ægros; si autem de rebus profanis
 discurrat, parum ædificabit illos. 5. Ut sit *suavis*, & *fucun-*
da; ipso scilicet loquendi modo fingeram charitatem & con-
 dolentiam, promptitudinemque juvandi ostendens. Quia
 vero non ipse duntaxat Operarius, sed alij etiam cum ipsis
 colloquuntur, ideo monere interdum proderit eos, quibus æ-
 grorum cura commissa est, ut & ipsi, quantum fieri potest, has
 conditiones observent, nec facile aut ipsi loquantur, aut alios
 loqui

§. VIII.

*Quomodo ægri ad varias virtutes exercendas
excitandi, & adjuvandi.*

Duplici modo excitari possunt Infirmi ad virtutum am-
bitum. 1. Ut una vice pluribus simul exercendis ex-
istant. 2. Ut in una duntaxat per varios actus exerce-
tum occupentur, quod maximè suadendum est, si diutius rego-
nent, & frequentius ab Operario visitentur. De utroque mo-
do, quoniam hoc exercitium præ aliis conducit ad merita
& solatum ægrorum augendum, hoc loco breviter ag-
endum est.

M E M B R U M I.

*Quomodo ad plures simul actus virtutum ex-
citatandus sit æger.*

I. **D**uplex ferè modus assignari potest virtutes plures ex-
cendi. Primus est, ut quævis virtus solitariè accep-
tum directè & formaliter exerceatur hoc vel simili modo.

Quis ego sum, ô Domine, ut contradicam super
mæ veracitati & revelationi tuæ? Credo, Domine
credo, quidquid revelare dignatus es.

Quis unquam speravit in te, Domine, & confi-
sus est? Spero itaque & ego, ô Domine, quidquid
promittere dignatus es.

Quid mihi est in cælo, & à te, mi DEUS, quid vo-
lui super terram? nihil, nihil, ô DEUS, te ergo à
super omnia, & amabo in æternum.

Quis dabit capiti meo aquas, & oculis meis fons
lacrymarum, ut defleam peccata mea? dolce, ô
Deus, doleo, quia te summum bonum toties offendens.

Quid retribuam tibi, Domine, pro omnibus quæ
retribuisti mihi? Laudo & benedico te, Domine,
superexaltabo in sæcula.